המדיר פרק שביעי כתובות עה.

ולא הכום בני ישראל. בגבעונים כתיב: **רבא אמר.** הא דקתני אבל מכס והתירה אינה מקודשת: **כאשה מזוכה.** כת גדולים דאפי' למ"ד רוצה אדם שתתבזה אשתו בב"ד לא אמר מי אפשי באשה נדרנית וגבע נמי לא ניחא לי למיתבא לה דאתבר בחמה וחמותה ולא ניחא לי דליהוו קדושין: **אבל הוא.** אם אמר לה על מנת שאין עלי מומין ונדרים: **עין דו.** גוף שניס. משל הדיוט הוא שהנשים אומרות טוב לשבת עם גוף שניס משבת אלמנה: **דשומשמנא גברא.** משל הדיוט הוא מי שבעלה קטן כמלה: **קורסיה כי חרפא רמיא.** כפאה בין השרות בנות מורין מוסיבה. כלומר גם לי בעל כמוכם: **נפקא.** מנפש למר. ואומנות מאוסה היא: **מיקרייה כסיפי בכא וסיפיב.** מיבה בוסה לקרומו על מפתן הבית ליבב שם אצלו בפני הכל: **קולפא.** ממשפחת דופי: **טלפאי.** עדשים שהוא מאכל קל ואין מסרון בים כל כך מיבה שואלת הימנו אך יקרא שמו עליה: **וכולן מזונות ותולות בבעליהן.** כל אלו שבעליהן שפלים ומרלות להם חבה אינו אצל שמזונות מתמיהן וכשמתעברות הן תולות את העובר בבעל [ונות להן בתנשים כל שהן לפי שמזונות תמתיהן]: **הוסיפו עליהם.** בנשים שאין בכהנים: **זיעה.** זועה תמיד: **שומא.** ורוחו"ה: **הוקן והחולה והמזוהם.** לגבי מומי בהמה תנן. וקס"ד זיעה וריח הפה לאדם בכלל מזוהם: **זיעה אמזוהם קא רמיא.** לאו רומיא היא מזוהם גופו מסריח ובאדם נמי פוסל אבל זיעה לאדם אינה פוסלת בכהנים דלקתני הוסיפו עליהם: **דאפשר לעברה בקיומה דחמרא.** ניין קהה מייגר"א בלע"ז עד שיעבוד עבודתו: **וריח הפה נמי כו'.** אבל גבי אשה שהוא מדבר עמה כל שעה לא אפשר: **בעומדים על פרחפה.** ולעולם בשאין בה שער ובקטנה: **פרחפה.** מלחה: **ונעשה מקומו צלקת.** שנאמר שם רוסס משחייתה המכה: **צלקת.** פינדרור"א ודוגמתה בשחיטת חולין (דף קכד.) גבי תנור כלי חרס דצלקיה מצלק: **למעליותא.** והכי קאמר נוי הוא לאשה שיהו דדיה מובדלים טפח: **גבי מומין חניא.** הך מתני' גבי מומין תניא דקא תניב זיעה ושומא וריח הפה ושאר מומין וטפח בין שני דדי אשה: **וכמה.** נוי לה: **וכמה.** יהו גסין (אחת) משל חברותיה ויהא מוס: **ולגיון יאמר.** משום דאיירי בה רבי מייאשא נקיט לה. ולגיון יאמר איש ואיש יולד בה לעמיד לבא בשיתקיים מקרא שכתוב[1] והביאו את כל אחיכם מגבה לה' וגו' כל מקום שיבאו שם ישראל יאמרו העמים זהו מבני ציון זה יולד בה נביאנו שם: **ולגיון.** כמו ויעשו אנשי המקום לאשתו (בראשית כו) על אשתו: **אחד הנולד בה כו'.** איש איש יתירא קא דריש. אחד הנולד בה ואחד המצפה לראותה יקרא מבניה ויביאוהו אצלה: **והוא יכוננה עליון.** הקב"ה יכוננה להיות עליון למעלה על כל העולם: **ומד מייניהו.** מבני ארץ ישראל: **עדיף.** פקחים ומריפיס: **מתני' האב נריך להביא ראיה.** אם בא לתבוע בתובה מן האירוסין מזה שבמאן לקחתה: **נכנסה לרשות הבעל.** ניסת והוא בא להוליאה בלא בתובה על מומין שבה: **הבעל צריך להביא ראיה.** עדיס. וכולה מפרש בגמרא [לקמן ע"ב]: **כמה דבריס אמורים.** שהבעל יכול לטענו על המומין: מין

אי הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך כו'. דבשלמא לי טעמא משום דאין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד בבעל לא שייך זילותא ליך אדם לבכל בב"ד כל שעה לבלכו: **באן בזיעה עוברת.** שיכול להעבירה ע"י רחיצת מים לאחמיר לא ידע דאפשר לעבורי בקיומה דחמרא דההיא לא פסלה בכהנים שהעבודה לפי שעה הוא אפשר שמרחיצה ועוברת ואין לפרש עוברת שעשויה להתרפאות דהיכי נוקי מתני' בשאינה עוברת הא בין קבועין בין עוברין קתני ועי"ל דזיעה עוברת שעשויה להתרפאות ואפילו לא העבירה כשר לעבודה דלא מאיסה כולי האי ומזוהם הוי דווקא זיעה שאינה עוברת והא דקתני בין קבועין בין עוברין אבל מומין דקתני התם קאי וה"פ בין קבועין שעשויין באותה משנה בין עוברין שעשויין שם כגון [1]חוורור: **וחכמים** אומרים בד"א במומין שבסתר כו'. נראה לרבינו יאמר דל"מ לא פליג אמומין שבגלוי דמודה דאין יכול לטעון דראה וניפיים הוא כדאמר בהשמ"ם בגמרא ועוד דאי פליג אמומין שבגלוי אם כן משכחת לה סימפון בעבדים במומין שבגלוי לר' מאיר ולא פליג אלא בים מרחק: אבל

ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה [2]וכמה רבים רב נחמן בר יצחק אמר [3]שלשה ימים שנים רבים שלשה ר' יצחק אמר עשרה עדה כתיב בהו ר"מ אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר ר' אלעזר אומר לא אסרו צריך אלא מפני שאינו צריך במאי קמיפלגי רבי מאיר סבר [4]אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד ר' אלעזר סבר [5]אין אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד רבא אמר הכא באשה חשובה עסקינן דאמר לא ניחא לי דאיתסר בקרובותיה אי הכי סיפא דקתני אבל הוא שהלך אצל חכם והתירו אצל רופא וריפא אותו מקודשת ליתני אינה מקודשת ולימא הכא באדם חשוב עסקינן דאמרה לא ניחא לי דאיתסר בקריביה איהי בכל דהו ניחא לה כדריש לקיש [6]דאמר ר"ל טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו [7]אביי אמר דשומשמנא גברא כורסיה בי חראתא רמי לה רב פפא אמר דנפסא גברא תיקרייה בסיפי בבא ותיתיב רב אשי אמר דקלסא גברא לא בעי טלפחי לקידרא

תנא וכולן מזונות ותולות בבעליהן: כל מומין שפוסלין וכו': תנא הוסיפו עליהן [1]זיעה ושומא וריח הפה והני בכהני לא פסלי והתנן [2]והחולה והמזוהם ותנן [3]מומין אלו בין קבועין בין עוברין פסולין באדם א"ר יוסי בר' חנינא לא קשיא כאן בזיעה עוברת כאן בזיעה שאינה עוברת רב אשי אמר זיעה אמזוהם קא רמית [4]התם גבי כהנים אפשר לעברה בקיומה דחמרא ומריח הפה נמי אפשר דנקט פילפלא בפומיה ועביד עבודה אבל גבי אשה לא אפשר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שער הכא והכא פסלה אי דלא אית בה שער אי שומא גדולה היא הכא והכא פסלה אי שומא קטנה היא הכא והכא לא פסלה דתניא [5]שומא שיש בה שער ה"ז מום אין בה שער גדולה ה"ז מום קטנה אין זה מום ואיזוהי גדולה פירש רשב"ג [6]עד כאיסר האיטלקי א"ר יוסי בר' חנינא בעומדת על פרחתה פרחתה ראה וניפיים הוא א"ר פפא בעומדת לה תחת כפה של ראשה וזימנין דמתחזיא וזימנין דלא מתחזיא א"ר חסדא הא מילתא מגברא רבה שמיע לי ומנו ר' שילא [7]נשכה כלב ונעשה מקומו צלקת הרי זה מום א"ר חסדא [8]קול עבה באשה ה"ז מום שנאמר [9]כי קולך ערב ומראך נאוה: תני ר' נתן ביראה בין דדי אשה טפח סבר רב אחא בריה דרבא קמיה דרב אשי למימר טפח למעליותא א"ל רב אשי [10]גבי מומין תניא וכמה אמר אביי שלש אצבעות תניא ר' נתן אומר [11]כל אשה שדדיה גסין משל חברותיה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר בריה דרבי יהושע בן לוי משמיה דר' יהושע בן לוי טפח ומי איכא כי האי גוונא אין דאמר רבה בר בר חנה אני ראיתי ערביא אחת שהפשילה דדיה לאחוריה והניקה את בנה [12]ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון א"ר מיישא בר בריה דר' יהושע בן לוי אחד הנולד בה ואחד המצפה לראותה אמר אביי [13]וחד מינייהו עדיף כתרי מינן אמר רבא וחד מינן כי סליק להתם עדיף כתרי מינייהו דהא רבי ירמיה דכי הוה הכא לא הוה ידע מאי קאמרי רבנן כי סליק להתם קרי לן [14]בבלאי טפשאי: **מתני'** [15]היו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראיה שמשנתארסה [16]היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל צריך להביא ראיה שעד שלא נתארסה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח טעות דברי ר"מ וחכמים אומרים במה דברים אמורים במומין שבסתר אבל

[1] ניטין מו. [ע"ש].
[2] [לעיל עד: וש"נ].
[3] [שם וש"נ], [4] ב"ק קיט. קידושין ג. ודף מא. יבמות קיח:, [5] [יבמות שם].
[6] כתובות מא., [7] שם מג..
[8] [מעמות מב. ע"ש].
[9] [פסחים לד: יומא מ. ובמות ס: מנחות נב. כתובות סה:], [10] ס"א טלמי.
[11] [יבמות מו], [12] תרגום של מנוחים.

תורה אור השלם

1. ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה בני אלהי ישראל וילנו כל העדה על הנשיאים: יהושע ט יח
2. יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה הראיני את מראיך השמיעיני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאוה: שיר השירים ב יד
3. ולציון יאמר איש ואיש ילד בה והוא יכוננה עליון: תהלים פז ה

מוסף רש"י

כי נשבעו להם. וכוה לו לאתשולי אשבועתייהו אי לאו משום דהוכר כרגים (גיטין מו.). ומים שנים רבים שלשה. נני אבה דרשינן הכי בשילהי נדה (שם). עדה כתיב בהו. עדה עשרה, דכתיב בני מרגלים (במדבר יד) לעדה הרעה, ואלו יהושע וכלב (שם). אדם רוצה שתתבזה אשתו בב"ד. כלומר אינו מקפיד בכך, הלכך צריך חקירת חכם אלי לקלקלה (שם). טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. משל הוא שבנשים אומרות על בעל כל דהוא, שהוא טוב לשבת עם שני נופים משבת אלמנה (קדושין מא.) טן דו, כנופים שנים, בעל ואשתו, יאפילו אינו לה אלא לצות בעלמא (קדושין ז. וכע"ז יבמות קיח:) כלומר אשה בלא בעל היא ניחא לה (ב"ק קיא.). דשומשמנא גברא. בעל בגן בגמלה, כורסיה בי חראתא רמי לה. מחזקה עצמה בגשואה ובשתת בשלה אצל חשובות מדינת הארץ (יבמות קיח:). דנפסא גברא. אומנותו מאוסה, מנפץ לחר (שם. ושם: דוקאא). דקלסא גברא. אמץ בסול מתפחה (שם). והמזוהם. מסריח (בכורות מא.). מומין אלו. המומין בבהמה, בין קטנים בין עוברין. בל זמן שהן בו, פסולין באדם. בכהן לעבודה (שם מג.).

עין משפט נר מצוה

מג א [טוס"ע יו"ד סי' רכח סעי' כח]:
מג ב מיי' פ"ז מהל' אישות הל' ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לט סעי' ד:
מד ג מיי' פ"ז מהל' אישות הלי"ב
יא סמג לאוין סח:
מה ד מיי' פ"ז שם הל' ח:
מו ה מיי' פ"ז שם הל' יג:
מז ו ז ח ט י כ מיי' פ"ז מהל' אישות הל' ז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לט סעי' ד:
מח ל מיי' פכ"ה שם הל' ד סמג שם טוש"ע שם סי' קח סעיף מ:

לעזי רש"י

ווריוא"ה [ווריוא"ה]. יבלת.
איגר"א. חומץ.
פינדרוגא"א [פינדרור"א]. סרק (של צלקת).

תוספות רי"ד

שכל המומין וכו'. פי' בבכורות מפרש להו. תנא הוסיפו עליהן זיעה ושומא וריח הפה תניא שומא קטנה שיש בה שיער ה"ז מום גדולה ואין בה שיער ר"ז מום קטנה אין זה מום איזהו גדולה פי' רשב"ג עד כאיסר האיטלקי [1] אר"ח הא מילתא מגברא רבא שמענא ליה ומנו שילא (שומא בלב) [נשכה כלב] ונעשה מקומו צלקת ה"ז מום תני נתן ביראה בין דדי אשה טפח סבר ר"א בריה דרבא קמיה דר"א למימר טפח למעליותא פי' שהוא נוי לאשה. א"ל גבי מומין תניא וכמה הוא נוי אמר אביי ג' אצבעות תניא ר"נ אומר כל אשה שדדיה גסים משל חברתה ה"ז מום וכמה א"ר מיישא בר בריה דריב"ל משמיה דריב"ל טפח: **מתני'** היו בה מומין ועודה בבית אביה האב צריך להביא ראיה שמשנתארסה היו בה מומין הללו ונסתחפה שדהו נכנסה לרשות הבעל צריך להביא ראיה שעד שלא נתארסה היו בה מומין אלו והיה מקחו מקח טעות דברי ר"מ. וחכ"א בד"א במומין שבסתר

[1] לכאורה נ"ע דהשמיט לה דלמדינן דבעומדת על פרחתה הוי מום ואפילו נקטנה ואפי' אין בה שיער וכן העיר הכי' בסמוך נ"ע על סי"ף נ"ל שבשמיטו ואולי דלא סי' זה בגילסתם ז"ל.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com